

ÎNCHEIERE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Rodica Cliciuc,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rodica Cliciuc către
Angela Chiprian și Primăria com. Budești, cu privire la declararea nulității parțiale a
testamentului și a certificatului cu privire la moștenire, constatarea acceptării
succesiunii, recunoașterea dreptului la moștenire, recunoașterea dreptului de
proprietate și declararea nulității parțiale a contractului de donație,

împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Rodica Cliciuc și menținută hotărârea din 11 octombrie
2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin care a fost respinsă cererea de
chemare în judecată,

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2017, Rodica Cliciuc a depus cerere de chemare în judecată către
Angela Chiprian și Primăria com. Budești, cu privire la declararea nulității parțiale a
testamentului nr. 12 din 21 februarie 2003 și a certificatului cu privire la moștenirea
testamentară nr. 2544 din 17 februarie 2011; constatarea acceptării succesiunii;
recunoașterea dreptului la moștenire; recunoașterea dreptului de proprietate și
declararea nulității parțiale a contractului de donație nr. 19517 din 13 decembrie 2012.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 19 septembrie 1996, a decedat tatăl ei
Fedorcea Onisim, iar după decesul lui s-a deschis dosarul succesoral asupra ½ cotă-
parte din casa de locuit cu suprafața totală de 86,5 m², construcții accesorii – șura –
20,5 m², șura – 9,9 m², terenul pentru construcții cu o suprafață de 0.1081 ha, situate
pe adresa: XXX.

Moștenitorii legali după decesul lui Fedorcea Onisim, sunt soția Fedorcea Maria
și copiii Cliciuc Rodica, Chiprian Angela, Fedorcea Valerii (decedat) și Fedorcea
Aliona (decedată).

Mama sa, fratele și surorile ei, nu au demonstrat nicio dorință de a intra în posesia
moștenirii, iar în conformitate cu legislația în vigoare, moștenitorul trebuie în decursul

a 6 luni după decesul defunctului să exprime doleanță de a intra în drepturile sale de moștenitori asupra părții moștenite, însă pârâta, mama, fratele și sora nu au făcut acest lucru.

Consideră că cei din urmă au pierdut orice drept asupra părții lor de moștenire în casa de locuit părintească de pe str. Mihai Eminescu 21, com. Budești, unde ea a locuit din copilărie împreună cu părinții.

După decesul tatălui său Fedorcea Onisim, ea a intrat în posesia averii succesorală, având viză de reședință în casa părintească din anul 1990, trăind cu tata și mama până la decesul tatei și după decesul lui, administrând averea succesorală, achitarea serviciilor comunale, a suportat toate cheltuielile pentru înmormântarea tatei.

Totodată, a indicat că după decesul tatălui a intrat și în posesia altei averi mobile a tatălui: televizor, 4 scaune, masă, două covoare, de care se folosește până în prezent, astfel, a acceptat averea succesorală, inclusiv și $\frac{1}{2}$ cotă-parte din casa de locuit de pe str. XXX, terenul pentru construcții de 0,1081 ha de pe aceeași stradă.

Primind de fapt succesiunea, ea nu s-a adresat la notar în timp de 6 luni pentru a primi certificatul de moștenitor legal, considerând că nu este necesară și obligatorie adresarea la notar.

Toată averea succesorală este formată din averea comună a soților în devălmășie, adică a părinților reclamantei. Iar în anul 2001, pârâta Chiprian Angela influențându-o pe mama lor și pe Primăria XXX, a primit un certificat nr.2764 din 14 mai 2001 din care reiese, precum că terenul pentru construcții cu suprafața de 0,1081 ha și casa de locuit 86,5 m², șura – 20,5 m², șura – 9,9 m², de pe str. XXX, aparțin cu drept de proprietate doar mamei - Fedorcea Maria.

În realitate, însă aceste bunuri imobiliare sunt averea comună în devălmășie a soților Fedorcea Onisim și Fedorcea Maria, unde casa de locuit – 86,5 m², șura – 20,5 m², șura – 9,9 m² au fost construite de ambii soți în anul 1973 în timpul căsătoriei.

Mama sa fiind manipulată negativ de Chiprian Angela a lăsat un testament din 21 februarie 2003, nr.212, prin care toată averea ei din XXX a testat-o lui Fedorcea Valerii (decedat deja).

În baza acestui testament, Fedorcea Valerii a primit certificat de moștenitor testamentar din 17 februarie 2011 nr.22544, prin care a devenit unicul proprietar al averii mamei și tatălui Onisim Fedorcea, indicată în testament.

Consideră că mama sa, Fedorcea Maria, avea dreptul să indice în testamentul ei din 21 februarie 2003 doar $\frac{1}{2}$ cota-parte din averea soților Fedorcea și anume: $\frac{1}{2}$ cotă-parte din casa de locuit – 86,5 m², șura – 20,5 m², șura – 9,9 m² și terenul pentru construcții – 0,1081 ha de pe str. XXX.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art. art. 272, 279, 320, 216, 218, 219, 220, 1469, 1472, 1473, 1474, 1500, 1516 Cod civil, și art. 166-167 CPC.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea Rodicăi Cliciuc în partea pretențiilor privind declararea nulității parțiale a testamentului nr. 12 din 21 februarie 2003 și a certificatului cu privire la moștenirea testamentară nr. 2544 din 17 februarie 2011, a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În partea ce ține de pretențiile privind constatarea acceptării succesiunii, recunoașterea dreptului la moștenire, recunoașterea dreptului de proprietate și declararea nulității parțiale a contractului de donație nr. 19517 din 13 decembrie 2012, acțiunea Rodicăi Cliciuc a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 18 octombrie 2018, Rodica Cliciuc a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 octombrie 2018, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri.

Prin decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul Rodicăi Cliciuc și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță a examinat cauza în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu litigiul dat judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

La 22.01.2020, Rodica Cliciuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că, instanța a aplicat eronat normele de drept material și procesual, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 10 octombrie 2019 și comunicată participanților la proces la 14 noiembrie 2019 (f. d. 208), iar recursul a fost declarat la 22 ianuarie 2020. Date despre recepționarea recursului la materialele dosarului lipsesc. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Rodica Cliciuc, neîntemeiat și care urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Rodica Cliciuc, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de către Rodica Cliciuc.

Astfel, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Rodica Cliciuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru